

Ústav struktury
a mechaniky hornin
AV ČR, v.v.i.

Tisková zpráva

23. dubna 2014

Čeští vědci zkoumají hrozbu povodní v peruánských velehorách

Čeští vědci se zabývají nebezpečím vzniku povodní v horských oblastech Peru. Tyto zátopy mohou vzniknout v důsledku přílivové vlny, kterou způsobí sesuv hornin nebo pád sněhové laviny do horských jezer. „Hlavním cílem výzkumu je zjistit nebezpečná místa a varovat místní obyvatele před stavbami v ohroženém území,“ uvedl za vědecký tým RNDr. Jan Klimeš, Ph.D., z Ústavu struktury a mechaniky hornin (ÚSMH) Akademie věd ČR. Nejnovější výsledky prezentují badatelé na odborné konferenci České asociace geomorfologů v Teplicích. Konference se koná od 23. do 25. dubna 2014.

Během třídní akce zde představí účastníci řadu svých prací ve vysokých horách různých částí světa (např. slovenské Tatry, Turecké pohoří Taurus – Ostravská univerzita v Ostravě) a v polárních oblastech (Špicberky – ÚSMH AV ČR). Právě v těchto regionech se nejvíce projevují změny klimatu a s nimi spojené změny v chování hornin a svahů. Třídní 14. mezinárodní konferenci pod názvem Stav geomorfologických výzkumů v roce 2014 pořádá Katedra geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a ÚSMH AV ČR.

Podle Jana Klimeše se výzkum v peruánském pohoří Cordillera Blanca zabývá hrozbou vzniku povodní v okolí ledovcových jezer a v obydlených částech dvou údolí, kde se nachází i hlavní provinční město Huarz. Badatelé na základě terénních měření vytvářejí povodňové modely. Výsledkem průzkumů jsou pak mapy s vyznačením nejohroženějších lokalit. „Po zhodnocení našeho výzkumu můžeme dát místním lidem doporučení, které lokality nemají obydlovat a zastavovat, protože zde hrozí největší škody z povodní,“ uvedl doc. RNDr. Vít Vilímek, CSc., z Přírodovědecké fakulty UK, který s výzkumnými pracemi v Peru začal v roce 1996. V současné době je i předsedou České asociace geomorfologů.

Pohoří Cordillera Blanca si vědci vybrali především proto, že jde o nejvíce zaledněné tropické pohoří, v němž v důsledku globálního oteplování dochází k výraznému odtávání ledovců. Tento jev způsobuje změny v chování hornin a svahů, které se mohou projevit zvýšeným nebezpečím vzniku sesuvů a povodní z ledovcových jezer. „Jedním z našich cílů je sestavit databázi povodní, které ve všech vysokých pohořích světa způsobila ledovcová jezera,“ dodal doc. Vilímek.

Česká asociace geomorfologů sdružuje od roku 1999 odborníky a studenty, kteří se zabývají poznáváním tvarů a pochodů na zemském povrchu. Výzkum zahrnuje řadu témat, kterými se vědci zabývají nejen v České republice, ale také v různých částech světa. Patří sem studium sesuvů (České středohoří, Český ráj, Jeseníky, Beskydy, Bílé Karpaty, okolí Brna, Peru, Kanárské ostrovy, Krym, Špicberky, Turecko); zkoumání zlomů (Krušné hory, Jeseníky, Beskydy, Kalifornie, Etiopie); výzkum tvarů vzniklých činností ledu (Šumava, Krkonoše, Jeseníky, Vysoké Tatry, Francie, Antarktida); studium ukládání a transportu sedimentů nebo zbytků rostlin v řekách (Šumava, Beskydy, povodí Moravy); výzkum jeskyní nebo tvarů, které vytvořil člověk během těžby nerostných surovin.

Pro další informace kontaktujte:

RNDr. Jan Klimeš, Ph.D. – výzkum sesuvů a ledovcových jezer v Peru
Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i, Praha
e-mail: klimes@irsm.cas.cz, tel.: +420 723 349 886

doc. RNDr. Vít Vilímek, CSc. – předseda České asociace geomorfologů
(www.geomorfologie.eu)
Katedra fyzické geografie a geoekologie, PřF Univerzity Karlovy v Praze
e-mail: vilimek@natur.cuni.cz

doc. Tomáš Pánek, Ph.D. – výzkum sesuvů v tureckém pohoří Taurus, ve Vysokých Tatrách
Katedra fyzické geografie a geoekologie, PřF Ostravské univerzity v Ostravě
e-mail: tomas.panek@osu.cz, tel.: +420 777 270 716

Mgr. Jan Blahút, Ph.D. – výzkum sesuvů a deformací hornin, Špicberky
Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i, Praha
e-mail: blahut@irsm.cas.cz, tel.: +420 603 808 648

Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v.v.i. je pracoviště zaměřené na studium struktury a vlastností horninového prostředí, hornin, odvozených materiálů a speciálních kompozitních materiálů. Zkoumá přírodní i indukované jevy a procesy působící na chování, vývoj a stabilitu hornin v jejich přirozeném uložení v zemské kůře a širokou škálu anorganických a organických materiálů jak na místě, tak vytvořených v laboratorních podmínkách. Uplatňuje pokročilé monitorovací i laboratorní metody výzkumu s cílem formulovat vědecké poznatky a stanovit podmínky jejich využití v praxi.